

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДО ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ ВETERANІВ АТО, УЧАСНИКІВ ПРОЕКТУ "ГОЛОС ВІЙНИ"

Україна знаходиться 5 рік в стані війни з російським агресором. Дані події стали поштовхом для значних соціальних трансформацій в нашому суспільстві. Однією з таких категорій населення являються воїни (ветерани АТО), що стали та стоять на захисті нашої Держави. Дана категорія населення повернувшись з місця проведення бойових дій, стикається з проблемами адаптації та інтеграції в мирне життя та взаємодії з суспільством.

Основні риси як члена суспільства в учасника бойових дій, формуються під час повернення до мирного життя, де відбувається подальший розвиток мотиваційної сфери особистості, що є визначальною для його становлення як члена суспільства.

Важливого теоретичного і прикладного значення набуває поглиблене вивчення розвитку мотиваційної сфери особистості ветеранів АТО, зокрема, мотивації творчої активності.

Термін "мотивація" – це ширше поняття, яке означає систему мотивів. Уявлення про мотивацію виникає при спробі пояснити поведінку. Це пошук відповідей на запитання: "чому?", "заради чого?", "з якою метою?" здійснювалась будь-яка діяльність. Отже, мотивацію можна визначити як сукупність причин психологічного характеру, що пояснюють поведінку людини, її початок, спрямованість і активність.

Більшість вчених визначають, що в людини є два різні мотиви, функціонально пов'язаних з діяльністю, спрямованою на досягнення успіху: мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі [1].

Мотивація творчості - це система стійких мотивів, що відображає особистісну трансформацію взаємодії соціальних та індивідуальних чинників у стійку творчу спрямованість. Це поняття характеризує стан свідомості, який зумовлює пріоритет творчої діяльності в системі життєвих виборів і поведінкових стратегій, стимулює та підтримує творчий процес на всіх його стадіях [3].

Згідно з поглядами С. Каверіна [2], потреба в творчій діяльності є потребою вищого порядку, характеризує вищий ступінь розвитку особистості, і зумовлює відповідний рівень діяльності.

Потреба в творчості породжує мотивацію творчості. Всі мотиви творчості можна звести до трьох основних груп:

- 1) допитливість, суто пізнавальні та дослідницькі мотиви, які відповідають предмету діяльності;
- 2) мотиви особистої зацікавленості, самоствердження, успіху;
- 3) вищі соціальні мотиви, намагання принести користь суспільству.

Потреба в створенні нового пояснюється прагненням створювати потрібне, але ще не існуюче в реальності, тобто нове і більш досконале. Схильність людини до винайдення чогось нового традиційно вважається психологічною основою творчості, так як, у даному випадку, основний акцент припадає на процес пізнання (аналітичним шляхом) дійсності і її якісне перетворення (приведення внутрішнього і зовнішнього середовища особистості у відповідність з новим світоглядом). Це пояснюється властивістю людини втомлюватися від надбань минулого.

Виявлення творчості може виникає в тих ситуаціях, коли людина намагається використати нетиповий для себе метод вирішення проблеми.

Для дослідження вибіркою стали учасники соціального проекту «Голос війни: школа публіцистики для ветеранів АТО». Опитано та опротестовано 9 ветеранів АТО: з них 6 чоловіків та 3 жінки, вікової групи від 22 до 48 років. В дослідження використано 4 методики: тест-опитувальник мотивації досягнення А. Мєграбяна; методика діагностики рівня розвитку творчого потенціалу особистості; шкала оцінки інтенсивності бойового досвіду; опитувальник учасників проекту “Голос Війни”.

Результатами дослідження показали нам, що особливості мотивації ветеранів АТО спрямована на уникнення невдач. Враховуючи досвід участі в бойових діях, може інтерпретуватись як

досягнення успіху в уникненні невдач. Розвиток творчого потенціалу особистості у досліджуваних він виділяється на рівні трохи вище середнього та вище середнього, на наш погляд є основою як мотиваційної сторони так і розвитку креативної сторони особистості. Особливу увагу приділено на відповіді в опитувальнику, більшість учасників відповіли та звернули увагу на емоційне покращення свого стану, більшим розуміння власного досвіду. Тож можемо стверджувати про терапевтичний ефект літературної творчості, в психосоціальної адаптації учасників бойових дій, що повернулись до мирного життя.

Літературна творчість для ветеранів АТО, стала засобом реалізації себе як активної одиниці суспільства, що виявили бажання впроваджувати змін в соціокультурну середовищі країни.

Сьогодні українське суспільство приділяє значну увагу проблемам адаптації ветеранів АТО (ООС) до мирного життя. Допомогу в адаптації надають різноманітні організації, які забезпечують інформаційну, матеріальну, психологічну та профорієнтаційну допомогу. Адже ефективні кроки з адаптації ветеранів АТО (ООС) до мирного життя повинні спрямовувати не лише з виведення з кризового стану, а й на розвиток лідерський якостей в тих чи інших проявах діяльності ветерана АТО (ООС).

Список використаних джерел

1. Занюк С. С. Психологія мотивації / С.С. Занюк. – К.: Либідь, 2002.– 304 с.
2. Каверин С.Б. О психологической классификации потребностей / Каверин С.Б. // Вопр. психологии. - 1987. - №5
3. Торшина К.А. Современные исследования проблемы креативности в зарубежной психологии // Вопр. психологии. – 1998. – №4. – С. 123-132